

SZKOLENIA BHP

WYPADKI PRZY PRACY

Definicja wypadku przy pracy

- nagle,
- wywołane przyczyną zewnętrzną,
- powodujące uraz lub śmierć,
- które nastąpiło w związku z pracą:

Za wypadek przy pracy uważa się zdarzenie:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych,
- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Elementy wypadku przy pracy

- uraz cieleśny
- nagłość przyczyny
- przyczyna zewnętrzna

Wypadek w drodze do pracy i z pracy to zdarzenie:

- nagłe,
- wywołane przyczyną zewnętrzną,
- które nastąpiło w drodze do lub z miejsca wykonywania zatrudnienia
- lub innej działalności, jeżeli droga ta była najkrótsza i nie została przerwana.

Wypadkiem w drodze do pracy i z pracy jest także wypadek w:

- czasie przerwy w drodze do lub z miejsca zatrudnienia, która była życiowo uzasadniona i jej czas nie przekraczał granic potrzeby,
- a także gdy droga nie będąc najkrótszą, była ze względów komunikacyjnych najdogodniejsza.

Wypadek w drodze do pracy i z pracy cd.

Oprócz drogi z domu do pracy (i z powrotem) drogą do pracy lub z pracy jest droga do i z:

- miejsca innego zatrudnienia,
- miejsca zwykłego spożywania posiłków,
- miejsca odbywania nauki zawodu lub studiów.

Rodzaje wypadków przy pracy

Ustawa wypadkowa definiuje 3 rodzaje wypadków przy pracy:

❖ **śmiertelny**

(wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć poszkodowanego w okresie nieprzekraczającym 6 miesięcy od dnia wypadku)

❖ **zbiorowy**

(wypadek, któremu w wyniku tego samego zdarzenia uległy co najmniej dwie osoby)

❖ **ciężki**

(wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, takie jak: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności rozrodczej lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, całkowita lub częściowa niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe, istotne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała)

Uprawnienia pracownika:

- **prawo do świadczeń z ustawy wypadkowej** (w razie zaistnienia wypadku przy pracy) oraz do świadczeń z ubezpieczenia społecznego (w razie zaistnienia wypadku w drodze do pracy lub z pracy),
- **prawo do odszkodowania od pracodawcy** za utratę lub uszkodzenie w związku z wypadkiem przedmiotów osobistego użytku oraz przedmiotów niezbędnych do wykonywania pracy, z wyjątkiem utraty lub uszkodzenia pojazdów samochodowych oraz wartości pieniężnych.

Wyłączenie prawa do świadczeń

Świadczenia wypadkowe **nie przysługują pracownikowi**, jeżeli wyłączną przyczyną wypadku przy pracy było naruszenie przez niego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

Rażące niedbalstwo oznacza, że działania poszkodowanego naruszają przepisy o ochronie zdrowia i życia, chociaż mógł i powinien on przewidzieć grożące niebezpieczeństwo przy zachowaniu minimalnej staranności wymaganej od przeciętnego człowieka.

Umyślność oznacza, że poszkodowany naruszając przepisy o ochronie życia i zdrowia, chciał je naruszyć, bądź przewidując możliwość ich naruszenia, godził się na to.

Lekkomyślność (łac. *luxuria*) –

forma winy nieumyślnej (świadoma wina nieumyślna), polegająca na tym, iż sprawca przewiduje możliwość popełnienia czynu zabronionego, ale bezpodstawnie przypuszcza, że popełnienia tego czynu uniknie, świadomie łamiąc zasady ostrożności.

„RAŻĄCE NIEDBALSTWO”,

nie jest równoznaczne ze **"zwykłym niedbalstwem"**, czyli takim zachowaniem pracownika, który przewiduje skutki swego działania (lub zaniechania), lecz spodziewa się, że ich uniknie oraz gdy skutków tych nie przewiduje, chociaż może i powinien je przewidzieć

„NIEDBALSTWO”

pracownika jako wyłączna przyczyna wypadku przy pracy zwalnia pracodawcę od odpowiedzialności tylko wtedy, gdy miało charakter rażący, a więc graniczyło z umyślnością.

Obowiązek poszkodowanego

Pracownik, który uległ wypadkowi, ma obowiązek niezwłocznego poinformowania o wypadku swojego przełożonego. Oczywiście jest to możliwe tylko wtedy, gdy stan zdrowia pracownika na to pozwala.

Postępowanie powypadkowe prowadzone jest z urzędu, tzn. poszkodowany pracownik nie musi składać nigdzie wniosku o ustalenie okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy.

Zabezpieczenie miejsca wypadku

Obowiązkiem pracodawcy jest zabezpieczenie miejsca wypadku do czasu ustalenia jego okoliczności i przyczyn.

Zabezpieczenie to musi wykluczać:

dopuszczenie do miejsca wypadku osób niepowołanych

uruchamianie bez koniecznej potrzeby maszyn i innych urządzeń technicznych, których praca w związku z wypadkiem została wstrzymana

dokonywanie zmian w położeniu maszyn i innych urządzeń technicznych, jak również zmian w położeniu innych przedmiotów, które spowodowały wypadek lub pozwalają odtworzyć jego okoliczności

Protokół powypadkowy

Po ustaleniu okoliczności i przyczyn wypadku zespół powypadkowy sporządza **protokół powypadkowy**.

Powinien on być sporządzony **nie później niż w ciągu 14 dni od uzyskania zawiadomienia o wypadku** według wzoru określonego przepisami prawa.

Protokół powypadkowy podlega zatwierdzeniu przez pracodawcę, ale jeszcze przed jego zatwierdzeniem poszkodowanemu przysługują w postępowaniu uprawnienia:

- prawo zgłoszenia uwag i zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole powypadkowym,
- prawo wglądu do akt sprawy oraz sporządzania z nich notatek i odpisów.

Zatwierdzenie protokołu

Pracodawca powinien zatwierdzić protokół powypadkowy **w ciągu 5 dni** od dnia jego sporządzenia.

Zatwierdzony protokół powypadkowy pracodawca ma obowiązek niezwłocznie dostarczyć poszkodowanemu pracownikowi lub jego rodzinie (w razie wypadku śmiertelnego).

Załączniki do protokołu powypadkowego

Załączniki do protokołu powypadkowego:

- protokoły przesłuchania poszkodowanego,
- protokoły przesłuchania świadków,
- inne dokumenty zebrane w czasie ustalania okoliczności i przyczyn wypadku (np. pisemna opinia lekarza, pisemna opinia specjalistów, szkice lub fotografie miejsca wypadku),
- ewentualnie zdanie odrębne złożone przez członka zespołu powypadkowego,
- uwagi i zastrzeżenia zgłoszone przez poszkodowanego (jeżeli je zgłosił).

Protokół powypadkowy wraz z pozostałą dokumentacją pracodawca ma obowiązek przechowywać **przez 10 lat**.

Pracodawca ma również obowiązek prowadzenia rejestru wypadków przy pracy.

OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

USTAWA

z dnia 24 sierpnia 1991 r.

o ochronie przeciwpożarowej.

(Dz.U.02.147.1229 ze zm.)

ROZPORZĄDZENIE

**MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I
ADMINISTRACJI**

**w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków,
innych obiektów budowlanych i terenów**

INSTRUKCJA PRZECIWPOŻAROWA

Określa:

- czynności osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w budynku, obiekcie lub na terenie w momencie wystąpienia zagrożenia,
- adresatów ich działań, sposoby powiadamiania jednostek ratowniczych, postępowanie z zagrożonymi ludźmi i mieniem, itp.

Instrukcja musi być umieszczona w widocznym dla wszystkich miejscu, być czytelna i sporządzona przystępnym językiem, zawierać aktualne dane.

W RAZIE POŻARU

- natychmiast powiadomić wszelkimi dostępnymi środkami innych pracowników oraz straż pożarną i kierownictwo zakładu.
- równocześnie z alarmowaniem, należy przystąpić do gaszenia pożaru, za pomocą podręcznego sprzętu pożarniczego oraz innych dostępnych środków.

Do czasu przybycia straży pożarnej lub przełożonego, kierownictwo akcji ratowniczej powinna objąć najbardziej energiczna i opanowana osoba, która organizuje akcje i rozdziela zadania.

Pozostałe osoby są obowiązane podporządkować się bez zastrzeżeń jej poleceniom.

998

Po połączeniu podaj:

- dokładny adres i nazwę obiektu
- co się pali lub jakie jest inne zagrożenie
- czy istnieje zagrożenie dla życia, ludzi; czy są ranni
- numer telefonu, z którego dzwonicz

ZASADY BEZPIECZNEJ AKCJI GAŚNICZEJ

- odetnij drogi rozszerzania się pożaru przez zamknięcie drzwi i okien
- zachowaj szczególną ostrożność wchodząc do pomieszczeń objętych pożarem
- zamknięte drzwi i okna otwieraj za pomocą, np.: drągów, kryjąc się za ściany i framugi
- w pomieszczeniach zadymionych, poruszaj się o ile to możliwe w pozycji pochylonej
- podejdź jak najbliżej do ognia i gaś żar, a nie płomienie,

ZASADY BEZPIECZNEJ AKCJI GAŚNICZEJ

- nie zostawiaj palących się lub nie dogaszonych przedmiotów
- pamiętaj zawsze o drodze odwrotu,
- akcje gaśniczą, należy prowadzić do całkowitego wygaszenia zarzewia,
- pogorzelnisko dozorować do czasu upewnienia się, że nie istnieje groźba powstania pożaru wtórnego

DO PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO

ZALICZA SIĘ :

Hydronetki ,

Gaśnice ,

Małe agregaty gaśnicze ,

Koce gaśnicze ,

Tłumice ,

Sita kominowe

GAŚNICE PIANOWE

z pianą chemiczną jak i mechaniczną można używać do gaszenia pożarów grupy **A** i **B** .

UWAGA!!!

Z uwagi na zawartość wody zabrania się używania tych gaśnic do gaszenia instalacji i urządzeń będących pod napięciem elektrycznym

GAŚNICA PROSZKOWA

to podręczne urządzenie gaśnicze, którego zawartością jest proszek gaśniczy.

W każdym przypadku jest to metalowy pojemnik wypełniony proszkiem, wyrzutnikiem jest sprężony **dwutlenek węgla** lub **azot** - gaz obojętny.

Gaśnice proszkowe w odróżnieniu od pianowych odporne są na temperaturę, mogą pracować w zakresie od -20°C do $+60^{\circ}\text{C}$.

UWAGA!!!

W przypadku urządzeń elektrycznych będących pod napięciem należy pamiętać o możliwości gaszenia z odległości większej niż **1 m**, a napięcie nie może być wyższe niż **1000 Volt**.

Z uwagi na wiele rodzajów tego rodzaju gaśnic o ładunkach od **1 do 12 kg** należy zapoznać się ze wskazaniami określonymi na etykietach.

GAŚNICA ŚNIEGOWA

to zbiornik - butla stalowa wysokociśnieniowa, w której pod ciśnieniem znajduje się dwutlenek węgla (CO_2).

Zakres stosowania gaśnic śniegowych jest wszechstronny, najskuteczniejsze są przy gaszeniu pożarów grupy **B, C i E do 1000 V**

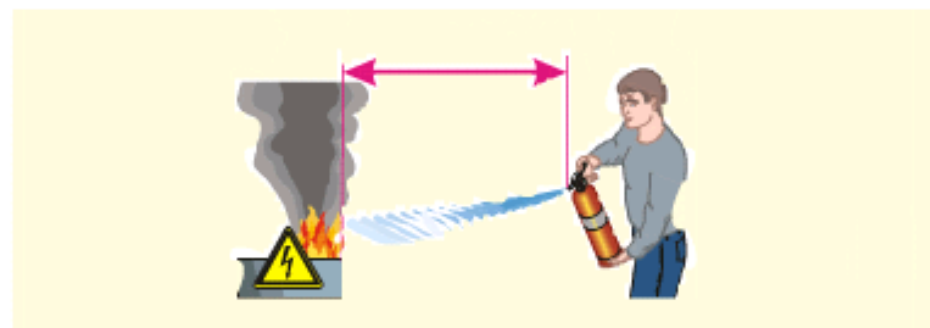
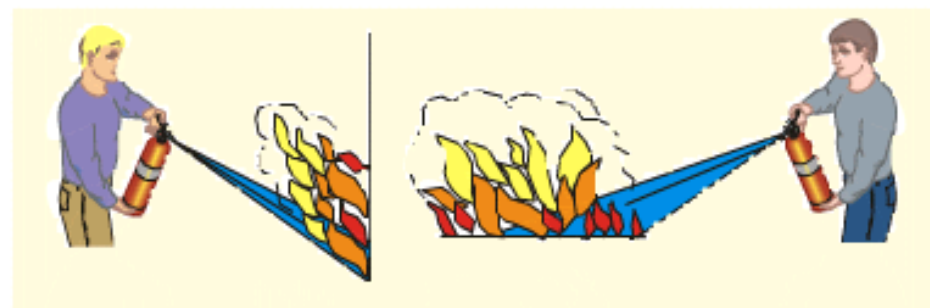

ZASADY POSTĘPOWANIA PRZY UŻYCIU PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO

- odłączyć urządzenia odbiorcze elektryczności,
- zamknąć zawory gazowe, zamknąć okna i drzwi, wyłączyć instalacje wentylacyjne lub klimatyzacyjne,
- gaśnice uruchamiać dopiero przy źródle pożaru,
- w miarę możliwości należy ustawić się plecami do kierunku wiatru,

Postępowanie podczas gaszenia pożaru przy pomocy sprzętu podręcznego (1)

- ❑ Gaśnice przenosić pionowo.
- ❑ **Strumień środka gaśniczego kierować od dołu do góry (powierzchnie pionowe) i od przodu do tyłu w przypadku powierzchni poziomych.**
- ❑ W przypadku pożaru silnika samochodu strumień środka gaśniczego kierować do środka komory silnika przez otwór chłodzący lub od dołu.
- ❑ W przypadku cieczy w spoczynku – nie kierować strumienia na ciecz, a układać chmurę środka gaśniczego nad źródłem ognia.
- ❑ Dobierać odpowiednią gaśnicę do rodzaju palącego się materiału. **Przestrzegać wskazań zawartych w instrukcji obsługi gaśnicy.**
- ❑ **Zachować minimalny odstęp 1 m dyszy gaśnicy śniegowej lub proszkowej od urządzeń elektrycznych pod napięciem.**

Postępowanie podczas gaszenia pożaru przy pomocy sprzętu podręcznego (2)

- ❑ Wyłączyć urządzenia elektryczne, zamknąć drzwi i okna.
- ❑ Rozpocząć gaszenie od skierowania strumienia gaśniczego na źródło pożaru.
- ❑ Wiatr powinien wiać (jeśli to możliwe) w plecy.

- ❑ **Zachować szczególną ostrożność przy otwieraniu drzwi do pomieszczeń, w których może się palić:**

- 1) uchylić lekko drzwi i jednocześnie sprawdzić, czy drzwi nie są gorące,
- 2) wprowadzić przez szczelinę krótki strumień środka gaśniczego, następnie drzwi otworzyć i przystąpić do gaszenia pożaru.

GRUPY POŻARÓW

- A - materiałów stałych, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli;
- B - cieczy i materiałów stałych topiących się;
- C - gazów;
- D - metali;
- F - tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych.

ZASADY ROZMIESZCZENIA SPRZĘTU PRZECIWPÓŻAROWEGO W OBIEKTACH

sprzęt powinien być umieszczany w miejscach
łatwo dostępnych i widocznych:

- przy wejściach i klatkach schodowych
- przy przejściach i korytarzach
- przy wyjściach na zewnątrz pomieszczeń

objektach wielokondygnacyjnych, sprzęt należy umieszczać
w tych samych miejscach na każdej kondygnacji

do sprzętu powinien być zapewniony dostęp
o szerokości co najmniej 1 metra,

sprzęt należy umieszczać w miejscach
nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne
oraz działanie źródeł ciepła,

odległość dojścia do sprzętu nie powinna być
większa niż 30 metrów

EWAKUACJA

z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w obiekcie powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji, zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem

Dostosowanie odpowiednich warunków ewakuacji polega między innymi na:

- 1) zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych;
- 2) zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych;
- 3) zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzieleni dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń;
- 4) zabezpieczeniu przed zadymieniem wymienionych w przepisach techniczno-budowlanych dróg ewakuacyjnych, w tym: na stosowaniu urządzeń zapobiegających zadymieniu lub urządzeń i innych rozwiązań techniczno-budowlanych zapewniających usuwanie dymu;

- 5) zapewnieniu oświetlenia awaryjnego (bezpieczeństwa i ewakuacyjnego) oraz przeszkodowego w obiektach, w których jest ono niezbędne do ewakuacji ludzi;
- 6) zapewnieniu możliwości rozgłaszania sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych poprzez dźwiękowy system ostrzegawczy w budynkach, dla których jest on wymagany.

Odpowiednie warunki ewakuacji określają przepisy techniczno-budowlane.

ZNAKI EWAKUACYJNE

Kierunek drogi ewakuacyjnej

ZASTOSOWANIE:

znak wskazuje kierunek do wyjścia, które może być wykorzystane w wypadku zagrożenia.

Strzałki krótkie

— do stosowania z innymi znakami.

Strzałka długa

— do samodzielnego stosowania

Wyjście ewakuacyjne

ZASTOSOWANIE:

znak stosowany do oznakowania wyjść używanych w przypadku zagrożenia.

Drzwi ewakuacyjne

ZASTOSOWANIE:

znak stosowany nad drzwiami skrzydłowymi, które są wyjściami ewakuacyjnymi (drzwi prawe lub lewe).

Przesunąć w celu otwarcia

ZASTOSOWANIE:

znak stosowany łącznie ze znakiem poprzednim na przesuwnych drzwiach wyjścia ewakuacyjnego. Strzałka powinna wskazywać kierunek otwarcia drzwi przesuwnych.

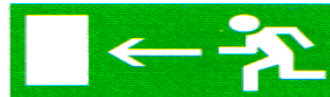
Stłuc, aby uzyskać dostęp

ZASTOSOWANIE:

- w miejscu, gdzie niezbędne jest stłuczenie szyby dla uzyskania dostępu do klucza lub systemu otwarcia;
- gdzie niezbędne jest rozbicie przegrody dla uzyskania wyjścia.

Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej

ZASTOSOWANIE:

znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej do wyjścia; może kierować w lewo lub w prawo.

Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w górę

ZASTOSOWANIE:

znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej do wyjścia schodami do góry na lewo lub na prawo.

Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół

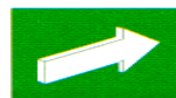

ZASTOSOWANIE:

znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej do wyjścia schodami w dół na lewo lub na prawo.

Pchać, aby otworzyć

ZASTOSOWANIE:

znak ten jest umieszczany na drzwiach dla wskazania kierunku otwierania.

Ciągnąć, aby otworzyć

ZASTOSOWANIE:

znak ten jest umieszczany na drzwiach dla wskazania kierunku otwierania.